

صلى الله عليه وسلم

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه های علمیه قم

حوزه علمیه فاطمه الزهراء (س)

شهرستان شیراز

موضوع تحقیق: الگوی مصرف در سبک زندگی اسلامی

استاد راهنما: اصغر سجادیان

نام پژوهشگر: زهرا سجادیان

سال تحصیلی ۹۱-۹۲

چکیده :

از نظر مفهومی، میان مفاهیم «دین» و «سبک زندگی»، رابطه‌ای علی قابل فرض است؛ به گونه‌ای که برخی از صاحب‌نظران معتقدند دین در شکل‌دهی به سبک زندگی نقش بسزایی دارد. در میان ادیان مختلف، «دین اسلام» به دلیل تأثیرگذاری بر سبک زندگی پیروان خود، مقامی برجسته و ممتاز دارد زیرا تنها به ارائه اصول و ارزش‌های کلی، بسنده نکرده و سنن و قوانین عملی بسیاری برای حوزه‌های مختلف زندگی بشر ارائه داده است؛ بنابراین، سبک زندگی‌ای که اسلام ارائه می‌دهد، طرح مهندسی ویژه‌ای را برای کاربرد در زندگی فردی و اجتماعی فراهم می‌کند. از دید مکاتب و نظریه‌پردازان غربی، مصرف، یکی از مؤلفه‌های مهم در سبک زندگی است چنان‌که اسلام نیز درباره آن دستورات بسیاری دارد. از این‌رو، در مقاله حاضر، ابتدا سبک زندگی و جایگاه مصرف در آن، از دیدگاه اندیشمندان غربی تعریف شده است و در ادامه، با اشاره به برخی از اصول و مبانی شریعت اسلام که تأثیر شگرفی بر سبک زندگی دینی دارند، اصول مصرف صحیح در اسلام و نقش رسانه ملی در ترویج آن بیان شده است.

کلید واژه: آموزه‌های دینی، سبک زندگی، اصول مصرف در اسلام، طبقه اجتماعی، مصرف‌گرایی، هویت.

عنوان پژوهش:

الگوی مصرف در سبک زندگی اسلامی

تقدیم بہ:

- بہ دلاور مردان عرصہ نبرد حق و باطل

- بہ یونندگان راہ خدا کہ غمشان را جزم کردند و ارزشهای انقلاب را پاس داشتند.

- بہ عاشقان و رہروان طریق علم و معرفت

- آموزش شیوه‌های صحیح و منطقی مصرف و صرفه‌جویی بویژه در زمینه مصرف انرژی.

- ایجاد این درک و آگاهی در جامعه که مصرف بی‌رویه و نابه‌جای منابع ثروت‌های ملی خیانت به آیندگان است.

- ایجاد نگرش مثبت به محصولات ایرانی و تبلیغ محصولات و کالاهای ساخت داخل.

- تشویق مردم به پس‌انداز و سرمایه‌گذاری در تولید.

- آگاهی دادن با آمار و ارقام در مورد آسیب‌ها و زیان‌های ناشی از مصرف بی‌رویه.

- آگاهی دادن با آمار و ارقام در مورد میزان مصرف منطقی در زمینه‌های مختلف بویژه منابع طبیعی.

- آگاهی دادن با آمار و ارقام درباره وضعیت مصرف در کشورهای پیشرفته و مقایسه آن با آمار مصرف در ایران.

- اطلاع‌رسانی در خصوص سیاست‌های دولت در زمینه مصرف.

- تقبیح زندگی اشرافی و تجملی در برنامه‌های صدا و سیما.

- معرفی الگوهای مصرف مناسب در زمینه‌های فردی، خانوادگی و سازمانی.

منابع:

- (۱) قرآن مجید
- (۲) آمدی، عبدالواحد، غررالحکم، و دررالکلم، قم، مرکز البحوث الاسلامیه، ۱۳۹۵، قم
- (۳) ابن بابویه، محمد بن علی، صدوق، خصال، قم، منشورات، جماعه المدرسین، ۱۳۶۲
- (۴) اخلاق اقتصادی از دیدگاه قرآن و حدیث، جواد ایروانی، دانشگاه علوم اسلامی رضوی، مشهد، ۱۳۸۴ ش، ص ۳۱۲.
- (۵) اخلاق اقتصادی از دیدگاه قرآن و حدیث، ص ۲۷۳.
- (۶) اخلاق اقتصادی از دیدگاه قرآن و حدیث، ص ۲۷۴ و ۲۷۵.
- (۷) اصفهانی، المفردات فی غریب القرآن، چ دوم، دفتر نشر کتاب، ۱۴۰۴
- (۸) بخشی از پیام نوروزی مقام معظم رهبری به مناسبت آغاز سال ۱۳۸۸ خورشیدی.
- (۹) پدیده شناسی فقر و توسعه، جمعی از نویسندگان، مقاله «نقش فرهنگ در توسعه»، علی احمد راسخ، بوستان کتاب، قم، ۱۳۸۰، چاپ اول، ج ۱، ص ۲۴۱.
- (۱۰) پیرسون، کریستوفر، معنای مدرنیت (گفت و گو با آنتونی گیدنز) نو، ترجمه ع. ۱۰، سعیدی، تهران: کویر، ۱۳۸۰
- (۱۱) تحف العقول، ابو محمد حسن بن علی بن حسین بن شعبه حرّانی، ترجمه و تحقیق: صادق حسن زاده، آل علی، قم، ص ۶۳.
- (۱۲) تفسیر مجمع البیان، ابو علی الفضل بن الحسن الطبرسی، تحقیق و نگارش: علی کرمی، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، تهران، ۱۳۸۰ ش، ج ۸، ص ۱۱۶.
- (۱۳) تفسیر نور الثقلین، شیخ عبد علی بن جمعه العروسی الحویزی، تصحیح و تعلیق، سید هاشم رسولی محلاتی، دارالکتب العلمیه، قم، ج ۲، ص ۵۵۵.

۱۴) حکیمی، محمدرضا و حکیمی، محمد و حکیمی، علی (۱۳۶۳)، الحیاء، ترجمه احمد آرام، تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلام.

۱۵) الحیاء، محمد رضا حکیمی، محمد حکیمی و علی حکیمی، ترجمه احمد آرام، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، تهران، چاپ سوم، ۱۳۸۰ ش، ج ۴، ص ۳۲۱ و ۳۲۲.

۱۶) خطبه های عید فطر، ۱۵ آذر ۱۳۸۱.

۱۷) دکتر علی اصغر غلامرضایی فصلنامه پژوهش های ارتباطی . سال هفدهم . شماره ۱ . بهار ۱۳۸۹

۱۸) ر.ک: ایران یک کشور کشاورزی نیست باید صنعتی شود، ناصر معتمدی، ص ۸۹، به نقل از: پدیده شناسی فقر و توسعه، ج ۱، ص ۲۴۱.

۱۹) رزاقی، ابراهیم، الگوی مصرف و تهاجم فرهنگی، تهران، چاپخش، ۱۳۷۴

۲۰) طبرسی، رضی الدین ابی نصر حسن بن فضل (۱۳۹۲ ق. / ۱۹۷۲ م)، مکارم الاخلاق، چاپ ششم، بیروت: موسسه العلمی

۲۱) طریحی، فخرالدین، مجمع البحرین، مکتبه المرتضویه، بی تا، ج ۵

۲۲) طوسی، محمد بن الحسین، تفسیر تبیان، نجف، مکتبه الامین، ۱۳۷۶، ج ۷

۲۳) فاضل، جواد، صحیفه سجادیه، ترجمه و نگارش، تهران، امیرکبیر، بی تا، دعای سی ام.

۲۴) فلسفه اخلاق، شهید مطهری، صدرا، تهران، چاپ بیستم، ۱۳۷۷ ش، ص ۲۳۷.

۲۵) کلینی، محمد بن یعقوب (۱۳۸۸ ق)، اصول کافی، تصحیح و تحقیق علی اکبر غفاری، تهران: دارالاکتب الاسلامیه.

۲۶) کافی، ثقه الاسلام کلینی، اسلامیه، تهران، چاپ دوم، ۱۳۶۲ ش، ج ۴، ص ۵۳.

۲۷) مجلسی، محمد باقر، بحار الانوار، چ چهارم، دارالکتب الاسلامیه، تهران، ۱۳۶۲، ج ۴۷، ص ۲۳۲

۲۸) مجله تحقیقات اقتصادی، «اثرات مکاتب فکری بر رفتار اقتصادی ژاپنیها»، محمود توسلی، ش ۴۱،

پاییز، ۱۳۶۸، ص ۲.

۲۹) معرفه علوم الحديث، محمد بن عبدالله نیشابوری، ص ۳۸، به نقل از: اخلاق اقتصادی از دیدگاه قرآن

و حدیث، ص ۲۷۷.

۳۰) مقام معظم رهبری، خطبه های نماز عید سعید فطر، ۱۳۸۶/۷/۲۱.

۳۱) مقام معظم رهبری، دیدار با اجتماع عظیم زائران حرم رضوی و مردم مشهد، ۱۳۸۸/۱/۱.

۳۲) مقام معظم رهبری، دیدار با گروهی از بانوان، ۱۳۷۱/۹/۲۵.

۳۳) مقام معظم رهبری، دیدار با مردم شیراز، ۸۷/۲/۱۱.

۳۴) وسائل الشیعه، شیخ حرّ عاملی، مؤسسه آل البيت: لإحياء التراث، قم، چاپ سوم، ۱۴۱۴ ق، ج ۲۴،

ص ۲۹۶

۳۵) وسائل الشیعه، شیخ حرّ عاملی، مؤسسه آل البيت: لإحياء التراث، قم، چاپ اول، ۱۴۱۶ ق، ج ۱۷،

ص ۷۶.

۳۶) Bouried, P. (۱۹۸۴). Distinction: A social critique of judgment of taste.

London: Routledge.

۳۷) Chaney. D. (۲۰۰۱). From ways of life style: rethinking culture as

ideology and sensibility in iullced culture in the communication. Age

cited in Taylor Iisa

۳۸) Cockerham, W.(۱۹۹۷). LIFE Style Social Class. Demographic and

Health Behavior.

This document was created with Win2PDF available at <http://www.daneprairie.com>.
The unregistered version of Win2PDF is for evaluation or non-commercial use only.